

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜ

DERS İÇERİKLERİ*

I. YARIYIL

DERSİN KODU VE ADI	T U K E NİTELİK
TAR-1015 UYGARLIK TARİHİ I	3 0 3 5 ZORUNLU

İnsan Topluları arasındaki farklılıkların kökeni üzerinde durulacaktır.

TAR-1017 ESKİ ANADOLU TARİHİ I	3 0 3 5 ZORUNLU
---------------------------------------	------------------------

Bu derste, Eski Anadolu Tarihinin tarih öncesi dönemleri, uygarlık merkezlerinin doğuşu, uygarlıkların benzer ve farklı noktaları karşılaştırılmalı olarak incelenmektedir.

TAR-1019 İSLAM ÖNCESİ TÜRK TARİHİ	3 0 3 5 ZORUNLU
--	------------------------

Türklerin Anayurdu, Milattan önce ve sonra Türk yayılması, Göçler, Orta Asya’da kurulan ilk Türk Devletleri; Hunlar (Asya Hunları, Avrupa Hunları Akhunlar), I., II. Göktürk ve Uygur Devletleri’nin siyasi tarihleri.

TAR-1021 OSMANLICA I	3 0 3 5 ZORUNLU
-----------------------------	------------------------

Osmanlı Türkçesindeki harflerin Latin alfabesindeki karşılıkları, birleşmeleri, Türkçe kelimelerin yazılışları ve okunuşları, Arapça kelimelerin yazılışları ve okunuşları, Arapça tamlamalar ve çoğullar, Farsça kelimelerin yazılışları ve okunuşları, Farsça tamlamalar ve bütün bunlara dair Osmanlıca metinler üzerinde yazma ve okuma çalışmaları.

TAR-1023 TARİH BİLİMİNE GİRİŞ	3 0 3 6 ZORUNLU
--------------------------------------	------------------------

Tarih nedir? Ne zaman ortaya çıkmıştır? Tarihin konusu; tarihe yardımcı bilimler, kaynak tasnifi; tarihi kaynakların değerlendirilmesi; Antik Yunandan günümüze tarihçiliğin evrimi, tarih felsefesi; İslam toplumlarında tarih anlayışı ve İbn Haldun; şehnamecilik-vakanüvislik; L. v. Ranke ve Modern

* 2019 Ders Planına uygun olarak 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılından itibaren uygulanacaktır.

tarihçiliğin doğuşu, K. Marx ve tarihsel maddecilik; M. Bloch, L. Febvre, F. Braudel ve Annales Ekolü, Sosyal tarih; Post-modern tarih anlayışı; Türk tarih yazıcılığı gibi konular incelenecektir.

II. YARIYIL

DERSİN KODU VE ADI	T U K E NİTELİK
TAR-1016 UYGARLIK TARİHİ I	3 0 3 5 ZORUNLU

Tarım ve Şehir Yaşamına geçtikten sonra insan toplumlarının gelişimi incelenecektir.

TAR-1018 ESKİ ANADOLU TARİHİ II	3 0 3 5 ZORUNLU
---------------------------------	-----------------

Eski Anadolu'nun coğrafyasından başlayarak Eski Anadolu kavimlerinin Tunç çağlarının sonundan başlayarak Anadolu'da kurulan devletlerin sosyal, siyasi, ekonomik ve dini yapısının incelenmesi.

TAR-1020 İSLAM ÖNCESİ TÜRK KÜLTÜR TARİHİ	3 0 3 5 ZORUNLU
--	-----------------

İslam öncesinde Orta Asya'da kurulan Türk Devletleri'nde (Hun, Göktürk, Uygur vs.) devlet teşkilatı, göçebelik ve yerleşik kültür, din ve inanış, yazı, dil ve edebiyat, sosyal ve ekonomik hayat; Türk kültürünün dünya uygarlık tarihindeki yeri ve etkileri.

TAR-1022 OSMANLICA II	3 0 3 5 ZORUNLU
-----------------------	-----------------

Osmanlıcadaki Arapça ve Farsça sıfat, edat ve ekler ile ilgili olarak gramer bilgisi ve bu konular üzerine metinlerin okunması ve çözümlenmesi.

TAR-1024 TARİH ARAŞTIRMALARINDA METOD	3 0 3 6 ZORUNLU
---------------------------------------	-----------------

Bu derste tarih metodolojisi ve tarih araştırmalarında takip edilecek yöntemler, kaynak türleri, belge ve kaynakların tenkidi, analiz ve sentez olgusu; konu tespiti ve konunun sınırlandırılması, bibliyografya ve literatür taraması, kaynak eser ve makalelerin fişlenmesi, not alma, arşiv malzemesinin tespiti, notların tasnifi, kaleme alma tekniği; referans ve dipnot usulleri; kaynakça hazırlama gibi teorik konular üzerinde durulacaktır.

III. YARIYIL

DERSİN KODU VE ADI	T U K E NİTELİK
TAR-2045 BÜYÜK SELÇUKLU DEVLETİ TARİHİ	3 0 3 5 ZORUNLU

Devletin atası olan Selçuk'un Cend şehrine gelerek siyasi bir birlik teşkil etmesinden sonra zamanla Maverâünnehir bölgesinde önemli güç haline gelen Selçuklu topluluğunun, Tuğrul ve Çağrı Bey'in önderliğinde Gazneliler'den bağımsızlıklarını kazanmaları, Tuğrul Bey zamanında ülke sınırlarının genişlemesi, Alp Arslan zamanında Anadolu'nun kapılarının Türklere açılması, Melikşah zamanında en geniş sınırlara ulaşılması süreci ile Berkyaruk, Muhammed Tapar ve Sencer dönemlerindeki diğer siyasi olaylar ile Büyük Selçuklu Devleti'nin Türk tarihindeki yeri ve önemi üzerinde durulmaktadır.

TAR-2047 OSMANLICA III	3 0 3 5 ZORUNLU
------------------------	-----------------

Osmanlı Tarihi ile ilgili olarak yazılmış kroniklerin okunması, çözümlenmesi ve sadeleştirilmesi.

TAR-2049 İSLAM TARİHİ	3 0 3 5 ZORUNLU
-----------------------	-----------------

İslamiyet'in doğuşu sırasında Mekke ve Arap dünyasının içinde bulunduğu sosyal durum, Medine Şehir Devleti'nin kurulması ve sonrasında İslam'ın hızlı bir şekilde yayılması, Hz. Muhammed'in yaşamı, savaşları ve onun ölümünden sonra gelen Dört Halife döneminde yapılan fetihler ile ortaya çıkan siyasi buhranlar üzerinde durulmaktadır.

TAR-2051 ROMA TARİHİ	3 0 3 5 ZORUNLU
----------------------	-----------------

Roma cumhuriyetinin yükseliş ve çöküşünün nedenleri, kültürel alandaki gelişmeleri, Akdeniz Dünyasının Roma ya gösterdiği reaksiyonu öğreneceklerdir.

TAR-2053 MEZOPOTAMYA VE MİSİR TARİHİ	3 0 3 5 SEÇMELİ
--------------------------------------	-----------------

İlkçağlardan Roma hâkimiyetine kadar olan dönemde bu bölgelerin tarihi, sosyo-kültürel yapısı ve insanlık tarihindeki yerleri.

TAR-2055 ESKİÇAĞ TARİHİ KAYNAKLARI	3 0 3 5 SEÇMELİ
------------------------------------	-----------------

Eskiçağ tarihinin araştırılmasında yazılı kaynaklar ve arkeolojik buluntuların önemi, maddi kültür kalıntıları ve diğer kaynakların eskiçağ tarihinde kullanımı, Antik dönemde tarih yazımı.

TAR-2057 ANADOLUNUN TARİHİ COĞRAFYASI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Coğrafyanın tarih biliminde kullanımı, Anadolu'da kurulan medeniyetlerin konumları, yerleri buldukları mekân ve coğrafya, şehirleri birbirine bağlayan antik yollar.

TAR-2059 GENEL TÜRK TARİHİ KAYNAKLARI 3 0 3 5 SEÇMELİ

İslam-öncesi Türk Tarihi'nin yazılı ve sözlü kaynaklarını öğrencilere tanıtmak, öğrencilere bu kaynaklar ile ilgili araştırmalar yaptırmak.

TAR-2061 SELÇUKLU ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Hem kurulduğu bölge, hem de kurulduktan sonra İslamiyet'i kabul ederek Türk-İslam sentezini en üst derecede gerçekleştirmiş olması itibarıyla önem taşıyan Karahanlılar Devleti ile onunla çağdaş olup, her alanda devrinin en güçlü devleti konumuna gelmiş olan Gazneliler'in in siyasi ve sosyal tarihleri üzerinde durulmaktadır.

TAR-2063 ORTAÇAĞ TARİHİ KAYNAKLARI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Ortaçağ İslam tarih yazıcılığının ortaya çıkması, tarihçilik ekolleri, önemli müellifler ve eserleri hakkında bilgi verilmekte, bunun yanında Ermeni, Bizans, Gürcü, Latin ve Süryani kaynakları da İslam kaynaklarıyla karşılaştırmalı olarak değerlendirilerek Ortaçağ tarihinin aydınlatılmasına çalışılmaktadır.

TAR-2065 ORTAÇAĞ AVRUPA TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Kavimler Göçü sonrasında Roma İmparatorluğu'nun doğu ve batı olarak ikiye ayrılması, Batı Roma İmparatorluğu'nun barbar kavimlerle olan mücadelesi ve sonrasında çöküşü, Ostrogot ve Vizigotlar'ın Avrupa siyasi yapısında yer almaya başlamaları, Avrupa'da Hıristiyanlığın gelişmesi, Endülüs Emevîleri ile olan mücadeleler, Feodalitenin doğuşu ve Roma-Germen İmparatorluğu'nun kurulması süreci; Haçlı Seferleri ve Avrupa, Ortaçağ Avrupasında toplum ve siyasal düşünüş, Kilise ve Skolastik düşünce, Ortaçağlarda Avrupa'nın siyasal görünümü üzerinde durulmaktadır.

TAR-2067 YENİÇAĞ TARİHİ KAYNAKLARI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Erken ve Klasik Dönem Osmanlı Tarihi kaynakları, Osmanlı tarih yazıcılığı, birinci elden kaynakların (15-18. yüzyıllar) tanıtım ve içerik değerlendirmesi Bizans kronikleri, Osmanlı vekayiname ve kronikleri (Tevârih-i Âl-i Osmanlar), menakıbnameler, tahrir defterleri, mühimmeler, ruznameler, cizye ve avarız defterleri vs. arşiv kaynaklarının tanıtım ve değerlendirilmesi.

TAR-2069 YAKINÇAĞ TARİHİ KAYNAKLARI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Yakınçağ Osmanlı Tarihi ile ilgili başlıca müracaat eserleri, Yakınçağ Osmanlı tarihinin araştırılmasında büyük önemi olan Osmanlı yazarları ve vakanüvis eserleri, hatırat ve telif eserler, seyahatnameler ve elçilik raporları; Osmanlı arşivlerinin ve ilgili tasniflerin tanıtımı, belgelerin değerlendirmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar.

TAR-2071 ÇANAKKALE SAVAŞLARI TARİHİ I 3 0 3 5 SEÇMELİ

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı öncesindeki durumu, Boğazların önemi, Osmanlı Devleti'ni savaşa sürükleyen gelişmeler, Çanakkale Cephesi'nin açılması, savaşan devletlerin askeri kuvvet durumları, 18 Mart Deniz Zaferi ile 25 Nisan 1915 Kara Savaşlarının başlamasına kadarki gelişmeler anlatılacaktır.

TAR-2073 I. DÜNYA SAVAŞI VE CEPHELER I 3 0 3 5 SEÇMELİ

I. Dünya Savaşı'nın başlangıcı ve yayılması, Türkiye'nin savaşa girmesi ve çarpışılan cephele, savaşın sonuçları ve imzalanan antlaşmalar.

TAR-2075 TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARİHİ KAYNAKLARI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Türkiye Cumhuriyeti tarihi ile ilgili birinci el kaynaklar, hatıratlar ve araştırma eserlerin tanıtılması.

IV. YARIYIL

DERSİN KODU VE ADI T U K E NİTELİK

TAR-2046 TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ TARİHİ 3 0 3 5 ZORUNLU

Selçuklu ailesindeki iktidar mücadelesini kaybeden Kutalmış'ın oğullarının İran coğrafyasında tutunamamaları neticesinde batıya yönelmeleri, Malazgirt Savaşı'ndan kısa süre sonra İznik'e kadar gelerek Türkiye Selçuklu Devleti'ni kurmaları, kurulan devletin diğer beyliklerle olan münasebetleri, Haçlı Seferleri ve Moğol İstilasası yanında XI-XIII. yüzyıllarda Anadolu'nun siyasi, sosyal ve ekonomik durumu hakkında bilgiler verilmektedir.

TAR-2048   **OSMANLICA IV**   **3 0 3 5 ZORUNLU**

Osmanlı Tarihi ile ilgili olarak yazılmış kroniklerin okunması, çözümlenmesi ve sadeleştirilmesi; ayrıca Osmanlı arşiv belgelerine giriş mahiyetinde arşiv belgelerinden örnekler verilerek Osmanlıca el yazısı öğrenim tekniklerinin gösterilmesi.

TAR-2050   **OSMANLI TARİHİ I (1299-1566)**   **3 0 3 5 ZORUNLU**

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Kanunî Sultan Süleyman devrinin sonuna kadar yaşanan siyasî, askerî ve toplumsal olayları içerir.

TAR-2052   **MİLLÎ MÜCADELE**   **3 0 3 5 ZORUNLU**

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna giden süreç ele alınacaktır. 1918-1923 yılları arasında yaşanan siyasi, askerî, toplumsal ve sosyal olaylar anlatılacaktır.

TAR-2054   **MİTOLOJİ**   **3 0 3 5 SEÇMELİ**

Mit kavramı, anlamı ve tarih açısından önemi, Eski Yunan, Çin, Hint mitolojisi, bunların Türk-İslam efsanelerine yansımaları.

TAR-2056   **ROMA İMPARATORLUK TARİHİ**   **3 0 3 5 SEÇMELİ**

Roma İmparatorluğu'nun Augustus'tan başlayarak çöküşüne kadarki döneminin siyasi, kültürel ve ekonomik yönleri ile incelenmesi. Hıristiyanlığın ortaya çıkışı, yayılması ve imparatorluğun resmi dini olarak kabul edilmesi.

TAR-2058   **ESKİÇAĞDA KEŞİFLER VE KAŞIFLAR**   **3 0 3 5 SEÇMELİ**

Antikçağda Fenikeliler ve daha sonra Yunanlılar Akdeniz dünyasını, Marmara ve Karadeniz'i keşfetmişlerdir. Fenikeliler, Afrika'nın etrafını dolaşmış, Batı Avrupa sahillerini ve İrlanda'ya keşif gezileri düzenlemişlerdir. Yunanlılar da Hindistan'a kadar ulaşmış ve İndus nehrinden Babil'e kadar olan bölgeleri incelemişlerdir. Bu derste en erken dönemlerden başlayarak özellikle Fenike ve Yunan gemicilerinin seyahatleri ve keşifleri ele alınacaktır.

TAR-2060   **KARADENİZİN KUZEYİNDEKİ TÜRK DEVLETLERİ TARİHİ**

3 0 3 5 SEÇMELİ

Kavimler Göçü sırasında Karadeniz'in kuzeyine gelerek burada yerleşmiş Avrupa Hunları, Bulgarlar, Hazarlar, Sibirler, Avarlar, Peçenekler, Uzlar, Kıpçaklar, Altınordu Hanlığı, Kırım, Astrahan ve Kazan

Hanlıkları ele alınmak suretiyle Türklerin bu en eski yerleşim yerlerindeki iki bin yılı aşan tarihi geçmişleri incelenecektir.

TAR-2062 ORTA ASYA TÜRK TARİHİ (15-19. YÜZYILLAR) 3 0 3 5 SEÇMELİ

15. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar özellikle 19. yüzyılda Orta Asya Türklerinin siyasî, ekonomik ve kültürel tarihleri işlenecektir. Rusya'nın Orta Asya'yı ve Çin'in Doğu Türkistan'ı işgalleri ve uyguladıkları siyasî, ekonomik ve eğitim politikaları anlatılacaktır.

TAR-2064 HAÇLI SEFERLERİ TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

XI.-XIII. yy.larda meydana gelen Haçlı Seferlerini ortaya çıkaran siyasal, toplumsal, dini ve ekonomik nedenlere genel bir bakış, 8 Haçlı Seferinin kendi içerisinde nedenleri-gelişmeleri bu seferlerin güzergâhları ve sonuçları, Ortadoğu'da Haçlı kontluklarının kurulması ve Haçlı Seferlerinin sonuçları ve Hıristiyan-Müslüman ilişkilerine yansımaları hakkında genel bir değerlendirme.

TAR-2066 SELÇUKLU TEŞKİLATI TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Bağımsızlıklarını kazandıktan sonra hızlı bir şekilde teşkilatlanmaya giden Büyük Selçuklular, bu alanda büyük yol kat etmiş ve kendisinden sonra gelen devletlere örnek teşkil etmiştir. Muntazam şekilde işleyen devlet teşkilatı, hanedandaki hâkimiyet telakkisi, devletin idarî-mali yapısı, Selçuklu şehirleri ve mimarisi, özellikle Nizâmîye Medreseleri ile zirveye çıkan eğitim faaliyetleri ve bu kurumların Selçuklu sosyal yapısı üzerindeki etkileri üzerinde durulmaktadır.

TAR-2068 BİZANS DEVLETİ TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Roma İmparatorluğu'nun genişleyen sınırlarını kontrol etmek üzere Tetrarchia (Dörtlü Sistem)'nin ortaya çıkışı, başkentin Roma'dan İstanbul'a taşınması, Kavimler Göçü neticesinde 395 yılında imparatorluğunun doğu ve batı olarak ikiye ayrılması; Konsüller, Doğu Hıristiyanlığı ve Bizans, Bizans müesseselerinin gelişmesi, Bizans siyasî tarihi, kurumları, sosyal ve kültürel yapısı; Bizans toprak rejimi, Haçlı Seferleri, Bizans-Selçuklular ve Anadolu Beylikler ilişkileri, Bizans-Osmanlı ilişkileri, İstanbul'un fethi ve Bizans'ın sonu.

TAR-2070 OSMANLI İLMİYE TEŞKİLATI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Osmanlı Devleti'nde ulema sınıfı, medreseler ve bunların işleyişi hakkında bilgi verilir.

TAR-2072 ÇANAKKALE SAVAŞLARI TARİHİ II 3 0 3 5 SEÇMELİ

25 Nisan 1915'de Kara savaşlarının başlamasından 9 Ocak 1916'da Gelibolu yarımadasının tahliyesine kadar Çanakkale Cephesindeki savaşlar ele alınacak. Bu çerçevede kara, deniz ve hava

unsurlarının faaliyetleri, i e, ibate, sağlık, ulaşım gibi konular işlenecek. anakkale Savaşlarının sonuçları Türk ve Dünya Tarihi açısından değerlendirilecektir.

TAR-2074 I. DÜNYA SAVAŞI VE CEPHELER II 3 0 3 5 SEÇMELİ

I. Dünya Savaşı'nın başlangıcı ve yayılması, Türkiye'nin savaşa girmesi ve arpışılan cephele, savaşın sonuçları ve imzalanan antlaşmalar.

TAR-2076 KURTULUŞ SAVAŞININ MALİ KAYNAKLARI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya SavaŐını kaybetmesinden sonra başlayan süreçte mevcut kaynakların envanteri anlatılacak; Kurtuluş Savaşının başlamasıyla savaşın finansmanı, kongrelerde bu konuda alınan kararlar ele alınacak; TBMM'nin açılmasından sonra ise bütçe uygulamaları, tek lif-i milliye kararları ve dış yardımlara yer verilecektir.

V. YARIYIL

DERSİN KODU VE ADI T U K E NİTELİK

TAR-3037 OSMANLI TARİHİ II (1566-1774) 4 0 4 4 ZORUNLU

Bu ders 1566 Kanuni Sultan Süleyman'ın ölümünden 1774 Küçük Kaynarca Antlaşmasına kadar olan süreçte Osmanlı İmparatorluğu'nun geirmış olduğu belli başlı siyasal olaylar, toplumsal ve ekonomik gelişmeleri ele almaktadır.

TAR-3039 AVRUPA TARİHİ I (1453-1789) 3 0 3 3 ZORUNLU

Bu ders 15. yüzyıldan itibaren Avrupa'da feodalitenin zlmesinden 1789 Fransız İhtilaline kadar olan süreçte merkezi krallıkların yükselişi, rönesans, reform ve dinsel ihtilaflar, coğrafi keşifler sonrası Avrupa'da yaşanan ekonomik ve politik gelişmeler, bilimsel devrim ve aydınlanma ağı konularını ele almaktadır.

TAR-3041 TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARİHİ I (1920-1938) 3 0 3 4 ZORUNLU

Kurtuluş Savaşı, Lozan anlaşması, Cumhuriyetin ilanı, Atatürk devrimleri; ulus devletin konsolidasyonu ve Modern Türkiye'nin inşası; Atatürk Döneminde siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmeler.

TAR-3043 OSMANLI TEŞKİLAT TARİHİ 3 0 3 4 ZORUNLU

XVIII. yüzyıla kadar Osmanlı merkez teşkilatı, saray, divan, askeri ve mali yapı, toprak yönetimi; medrese ve ilmiye teşkilatı, vakıf sistemi, taşra teşkilatı, mahalli teşkilat yapısı.

TAR-3045 EGE VE YUNAN TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Ege'nin her iki yakasında ilk kurulan Yunan kolonilerinden Büyük İskender hâkimiyetine kadar geçen zamanda meydana gelen olaylar. Yunan medeniyeti, mimari, kültür, inançlar.

TAR-3047 TROAS TARİHİ COĞRAFYASI VE ARKEOLOJİSİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Kabaca Çanakkale ilinin Asya'daki topraklarına eşit olan bu bölge antik çağlarda önemli siyasi, ekonomik ve kültürel olaylara sahne olmuştur. Bu ders, hem yerel hem de evrensel tarih bağlamında bu olayları irdelemektedir.

TAR-3049 ANADOLUDA ROMA HAKİMİYETİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Anadolu'daki Roma hâkimiyeti boyunca meydana gelen isyan, huzursuzluk ve direnişleri; bunlar karşısında Roma'nın aldığı önlemleri, bunların başarıları ve başarısızlıklarını ele almak.

TAR-3051 TÜRK KAĞANLIĞI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Türk (Göktürk) Kağanlığı'nın tarihini, teşkilatını, sosyal yapısını ve kültürünü incelemek.

TAR-3053 XX. YÜZYIL TÜRK DÜNYASI TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

XX. Yüzyıl Türk Dünyası açısından önemli olayların yaşandığı bir yüzyıldır. Özellikle bu yüzyılın başlarında Türk Dünyası'ndaki siyasi, ekonomik, kültürel değişimler ve gelişimler ele alınarak, öğrencilerin bu konular hakkında bilgilendirilmesi sağlanacaktır. 1917'de yaşanan Bolşevik Devrim ile birlikte Türk Dünyası'ndaki değişim ayrıntılarıyla anlatılacaktır. 1917-1990 yılları arasında Türk Dünyasının genel görünümü ele alındıktan sonra, 1990'lardan itibaren Bağımsızlıklarını ilan etmeye başlayan Türk Cumhuriyetleri ile ilgili ayrıntılı bilgiler verilerek, öğrencilerin Türk Dünyası hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanacaktır. Ayrıca Türkistan Coğrafyası dışındaki Türklerin yaşadıkları coğrafyalarla ilgili olarak da öğrencilere bilgi verilecektir.

TAR-3055 OSMANLI DEVLETİNDE GAYRİMÜSLİMLER 3 0 3 5 SEÇMELİ

Osmanlı İmparatorluğunda Gayrimüslim tebaanın yönetimi; zimmet anlayışı ve Gayrimüslimlerin sosyal, ekonomik, ticari, hukuki, dini durumu; Osmanlı millet sistemi; Müslüman ve Gayrimüslim ilişkileri, Osmanlı kentlerinde gündelik hayat, sosyal-kültürel etkileşim, bir arada yaşama olgusu ve

çok kültürlülük; uluslaşmanın Gayrimüslim unsurlar üzerindeki etkileri, Tanzimat ve tebaa yönetiminde değişim, millet sisteminin yeniden yapılandırılması, vatandaşlık kavramının gelişimi, Osmanlı kültür ve medeniyetinde Gayrimüslimlerin yeri incelenecektir.

TAR-3057 OSMANLI BASIN TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Bu derste, 19. yüzyıl Osmanlı basını ele alınmaktadır.

TAR-3059 OSMANLI DEVLETİNDE İSKAN VE GÖÇ TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Bu derste Osmanlı iskân politikası ve Osmanlı coğrafyasında meydana gelen göçler ele alınmaktadır.

TAR-3061 OSMANLI DEVLETİNDE EKONOMİ VE TOPLUM I (1451-1603) 3 0 3 5 SEÇMELİ

1451-1603 yılları arası Osmanlı Devleti ekonomik ve sosyal tarihi hakkında bilgi verilir.

TAR-3063 OSMANLI İDARESİNDE BALKANLAR I (1352-1789) 3 0 3 5 SEÇMELİ

Osmanlı hâkimiyeti öncesinde Balkanların genel durumu; Osmanlıların Rumeliye Geçişi; Osmanlı fetih ve iskan politikası; idari, sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan Balkanlarda Osmanlı hakimiyetinin genel özellikleri; Osmanlı toprak yönetimi, idari-mali sisteminin dönüşümü ve bunun reaya üzerindeki etkileri; ayanlık; eşkıyalık olayları; İslamlaşma olayları; Gayrimüslim tebaanın yönetimi; Kilise ve Manastırlar; Pre-Nasyonalist dönemde kimlik ve aidiyet ilişkileri incelenecektir.

TAR-3065 ARŞİV BELGELERİ ÜZERİNDE ÇALIŞMALAR I 3 0 3 5 SEÇMELİ

Osmanlı Tarihi ile ilgili arşiv belgelerinden yararlanma yöntemleri, vesika türleri, yazı teknikleri, belge okuma, inceleme ve değerlendirme yöntemleri.

TAR-3067 XX. YÜZYIL AVRUPA TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

I. Dünya Savaşından sonra Türk-Avrupa ilişkileri, Osmanlı'nın yıkılışı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile Türk-Avrupa ilişkilerindeki değişim ve dönüşüm incelenecektir.

TAR-3069 XX. YÜZYILDA TÜRK BOĞAZLARI 3 0 3 5 SEÇMELİ

İstanbul ve Çanakkale Boğazları her dönemde önemini korudu. 20.yüzyılda 1.Dünya Savaşı Boğazlar konusunun önemini bir kez daha bize gösterdi. Savaş sonrasında yapılan anlaşmalarda bu konu önemli bir yer tuttu. 1936'da Montreux Boğazlar Sözleşmesi ile Boğazların statüsü Türkiye'nin istediği hale

geldi. Zaman içerisinde enerji kaynaklarının Boğazlardan geçişi yeni sorunları da beraberinde getirdi. Derste Boğazların statüsü ve önemi çeşitli yönlerden ele alınacaktır.

TAR-3071 ATATÜRK DÖNEMİ DÜŞÜNCE SİSTEMİNİN TEMELLERİ I

3 0 3 5 SEÇMELİ

Atatürkçü düşünce sisteminin temel dinamiklerini inceleyerek, Atatürk ilke ve inkılaplarının ruhuna nüfuz etmeyi amaçlamakta ve çağdaş, laik, demokratik Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş felsefesini ortaya koymayı hedeflemektedir.

TAR-3073 TÜRKİYE VE ORTADOĞU

3 0 3 5 SEÇMELİ

Türkiye Cumhuriyeti – Ortadoğu ilişkileri, Ortadoğu'nun sorunları ile Türkiye'nin bu sorunlara bakış açısı ve Ortadoğu ülkeleri ile ilişkilerinin değerlendirilmesi

TAR-3075 ÇANAKKALE SAVAŞLARI SEMİNERİ

3 0 3 5 SEÇMELİ

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşına girişi, Çanakkale Savaşlarının sebepleri, Çanakkale Cephesi'nin açılması, savaşan devletlerin askeri kuvvet durumları, 18 Mart Deniz Zaferi ile 25 Nisan 1915 Kara Savaşlarının başlamasından 9 Ocak 1916'da Gelibolu yarımadasının tahliyesine kadar Çanakkale Cephesindeki savaşlar ile Çanakkale Savaşlarının Türk ve Dünya Tarihi açısından sonuçları ile ilgili öğrencilere araştırmalar yaptırılacak ve öğrencilerin Çanakkale Savaşları ile bilgi ve becerileri geliştirilecektir.

VI. YARIYIL

DERSİN KODU VE ADI

T U K E N İ T E L İ K

TAR-3056 OSMANLI TARİHİ III (1774-1856)

3 0 3 5 ZORUNLU

Bu derste XVIII. yüzyıl sonlarından itibaren Osmanlı Devleti'nin Avrupa Devletleri ile olan siyasi ilişkileri ele alınacaktır.

TAR-3058 AVRUPA TARİHİ II (1789-1914)

3 0 3 5 ZORUNLU

Bu derste, Fransız Devrimi ve sonrasında Avrupa'nın değişen siyasi yapısı ele alınacaktır.

TAR-3060 TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARİHİ II (1938-1960) 3 0 3 5 ZORUNLU

Atatürk'ün ölümünden Demokrat Parti iktidarının sonuna kadar olan dönemdeki siyasi ve sosyal olaylar, II. Dünya Savaşı ve Türkiye, Türkiye'nin tarafsız kalma çabaları, NATO'ya giriş, çok partili hayat.

TAR-3062 ESKİÇAĞ TARİHİ SEMİNERİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Eskiçağ Tarihi ile ilgili olarak öğrenciler araştırmaya teşvik edilecek ve özellikle Çanakkale ve çevresinin eskiçağ özellikleri konusunda çalışmalar yapılacak ve bunlar sınıf ortamında ve saha çalışmalarında paylaşılacaktır.

TAR-3064 NÜMİZMATİK 3 0 3 5 SEÇMELİ

Bir maddi kültür kalıntısı olarak para, bulunan paraların tarih ve tarihçi açısından önemi, ifade ettiği bilgiler ve ne gibi çıkarımlara varılabileceği, eski paraların incelenmesi teknik ve metotları.

TAR-3066 HELENİZM TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

İskender'in ölümünden sonra generalleri arasındaki mücadeleler ve bu mücadeleler sonucunda ortaya çıkan Hellenistik krallıkların siyasi, kültürel ve askeri tarihi.

TAR-3068 ESKİ DOĞU AKDENİZ TARİHİ VE MEDENİYETİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Doğu Akdeniz Uygarlıklarından Fenikeliler ve İbranilerin siyasi, kültürel tarihi ve bu devletlerin Mısır ve Mezopotamya ile ilişkileri.

TAR-3070 ESKİÇAĞDA ORTA ASYA 3 0 3 5 SEÇMELİ

Eskiçağ'da Orta Asya'da yaşayan halkların tarihini incelemek.

TAR-3072 GENEL TÜRK TARİHİ SEMİNERİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

İlk Orta Asya kültürlerinden ve Hunlardan başlayarak İslamiyet'e ve yerleşik hayata geçişe kadarki Türk siyasî teşekkül ve topluluklarının tarihinin çeşitli yönlerinin öğrenciler tarafından araştırılması ve hazırlanan seminerlerin tartışılması.

TAR-3074 YENİÇAĞ TARİHİ SEMİNERİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Yeniçağ Tarihi kaynakları ve araştırma metodu hakkında metodu hakkında genel bir değerlendirmeden sonra öğrencilere bu alanda araştırmalar yaptırılarak Yeniçağ Tarihine ilgi duyan öğrencilerin bilgi ve becerileri geliştirilecektir.

TAR-3076 YAKINÇAĞ TARİHİ SEMİNERİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Yakınçağ tarihi kaynakları ve araştırma metodu hakkında genel bir değerlendirmeden sonra öğrencilere bu alanda araştırmalar yaptırılarak Yakınçağ Tarihine ilgi duyan öğrencilerin bilgi ve becerileri geliştirilecektir.

TAR-3078 OSMANLI DEVLETİNDE EKONOMİ VE TOPLUM II (1603-1789) 3 0 3 5 SEÇMELİ

1451-1603 yılları arası Osmanlı Devleti ekonomik ve sosyal tarihi hakkında bilgi verilir.

TAR-3080 OSMANLI İDARESİNDE BALKANLAR II (1789-1913) 3 0 3 5 SEÇMELİ

19. yy. dönümünde Rumeli'nin genel görünümü; Fransız ihtilali ve aydınlanma felsefesinin Ortodoks unsurlar üzerindeki etkileri, Balkanlarda ulusçuluk ve ulusal hareketlerin doğuşu, milliyetçilik karşısında Osmanlı politikası; Tanzimatın Balkanlar üzerindeki etkileri; ulusal ayaklanmalar ve Büyük Güçlerin Balkan politikaları; Rusya ve ulus devletlerin kuruluşu; Balkan milliyetçiliğinin genel özellikleri; Rumeliden Türk göçleri, Makedonya Meselesi ve Balkan Savaşları incelenecektir. Ayrıca, Balkanlarda Osmanlı Kültür ve Medeniyeti ve Osmanlı Mirası üzerinde durulacaktır.

TAR-3082 ARŞİV BELGELERİ ÜZERİNDE ÇALIŞMALAR II 3 0 3 5 SEÇMELİ

Osmanlı Tarihi ile ilgili arşiv belgelerinden yararlanma yöntemleri, vesika türleri, yazı teknikleri, belge okuma, inceleme ve değerlendirme yöntemleri.

TAR-3084 OSMANLIDA DÜŞÜNCE HAYATI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Osmanlı siyaset düşüncesinin temelleri; Osmanlı'da devlet, toplum ve siyasal hâkimiyet anlayışı; Osmanlı medreseleri ve ulemasında bilim ve felsefe, Osmanlıda dini düşünce ve tasavvuf, Ortodoks ve Heterodoks İslam; nasihatname ve siyasetname yazarları, Batılılaşma döneminde düşünce hayatı, Tanzimat ve Osmanlılık ideolojisi, Osmanlı'da muhalefet; Yeni Osmanlılar, vatandaşlık anlayışının gelişmesi, I. ve II. Meşrutiyet dönemi fikir hareketleri; Jön Türkler ve İttihat Terakki; Osmanlılık-Batıcılık-İslamcılık-Türkçülük hareketleri ve bunların siyasal ve sosyal etki ve sonuçları.

TAR-3086 OSMANLI ASKERİ TEŞKİLATI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Osmanlı askeri teşkilatının gelişimi; merkez ve taşradaki Osmanlı askeri güçlerinin (kapıkulu ve tımarlı sipahiler) teşkilatlanması; Osmanlı donanmasının gelişimi; ateşli silah teknolojisinin gelişmesi ve merkezi orduyu güçlendirme çabaları; Klasik askeri düzenin dönüştürülmesi ve reform çabaları; III. Selim Dönemi askeri ıslahatları ve Yeniçeri Ocağının kaldırılması; ve özellikle Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinde Osmanlı askeri teşkilatının modernleşme sürecini incelemektir.

TAR-3088 ATATÜRK DÖNEMİ DÜŞÜNCE SİSTEMİNİN TEMELLERİ II 3 0 3 5 SEÇMELİ

Atatürkçü düşünce sisteminin genel özellikleri ve modern Türk ulusunun inşası hakkındadır.

TAR-3090 TÜRKİYE VE BALKANLAR (XX. YY.) 3 0 3 5 SEÇMELİ

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile birlikte Balkan devletleri ile gelişen ilişkiler, yapılan antlaşmalar ve yaklaşan II. Dünya Savaşı'nın ilişkilere yansımaları ve Soğuk Savaş döneminde Türkiye-Balkan münasebetleri; Yugoslavya'nın parçalanması ve Türkiye'nin Balkan politikası; 20. yüzyılda Balkan Türkleri.

TAR-3092 TÜRK İNKILABININ AYDIN KADROSU 3 0 3 5 SEÇMELİ

Türk İnkılabının oluşumuna etki eden aydın kadrosunun düşünce yapısını inceler ve bunun etkileri üzerinden dönemi değerlendirir.

TAR-3094 TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARİHİ SEMİNERİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Türkiye Cumhuriyeti Tarihi kaynakları ve araştırma metodu hakkında genel bir değerlendirmeden sonra öğrencilere bu alanda araştırmalar yaptırılarak Cumhuriyet Dönemi Tarihine ilgi duyan öğrencilerin bilgi ve becerileri geliştirilecek; Türkiye Cumhuriyeti'nin temel değerlerine ve Atatürkçü düşünceye sahip çıkma bilinci üzerinde durulacaktır.

VII. YARIYIL

DERSİN KODU VE ADI T U K E NİTELİK

TAR-4049 TÜRK DEMOKRASİ TARİHİ I 3 0 3 5 ZORUNLU

Türklerde siyasal yaşamın kültürüne genel bir bakıştan sonra, Osmanlı Devleti'nde Tanzimat'la başlayan dönem ve sonrasındaki siyasal örgütlenmeler, Meşrutiyetin ilanı, 1908 İhtilali ve sonrasındaki gelişmeler, Milli Mücadele dönemi, Cumhuriyet dönemindeki siyasal yaşamı ve 1950 yılına kadar olan siyasal partileri içermektedir.

TAR-4051 OSMANLI DEVLETİNDE YENİLİK HAREKETLERİ I (1718-1839) 3 0 3 5 ZORUNLU

Lale Devrinden (1718-1730) Tanzimat Fermanına (1839) kadar Osmanlı Devletinde ıslahat hareketleri, III. Selim ve Osmanlıda Batılılaşmanın başlaması, Nizam-ı Cedid reformları; II. Mahmud döneminde yapılan yenilikler, Yeniçeriliğin kaldırılması, nezaretlerin kuruluşu, Tanzimatın ön hazırlıkları.

TAR-4053 OSMANLI TARİHİ IV (1856-1918) 3 0 3 5 ZORUNLU

Bu derste XVIII. yüzyıl sonlarından itibaren Osmanlı Devleti'nin Avrupa Devletleri ile olan siyasi ilişkileri ele alınacaktır.

TAR-4055 ANTİKÇAĞDA ANADOLUDA ŞEHİR VE ŞEHİRCİLİK 3 0 3 5 SEÇMELİ

Prehistorik dönemlerden itibaren Anadolu, şehir ve şehircilik açısından dünyanın en gelişmiş bölgelerinden biriydi. Bu dersimizde, prehistoric dönemlerden başlayarak, Anadolu'da şehirciliğin evrelerini inceledikten sonra, önde gelen şehirlerin tarihi, sosyal, ekonomik ve mimari gelişmeleri ele alınacaktır. Topografik incelemeler için 3 boyutlu haritalarla (Google Earth) çalışılacaktır.

TAR-4057 ESKİÇAĞDA HAYVANLAR 3 0 3 5 SEÇMELİ

Bu derste hayvanların (memeliler, sürüngenler, kuşlar, balıklar) Eski Akdeniz uygarlıklarındaki rolü incelenecektir. Hayvanların, tarım, avcılık, savaş, eğlence alanlarında kullanımları değerlendirilecektir.

TAR-4059 ESKİÇAĞDA ORDU 3 0 3 5 SEÇMELİ

Eskiçağ'da kurulan ordular ve yapısını incelemek.

TAR-4061 TÜRK MİTOLOJİSİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Türk kavimlerinin mitolojisini oluşturan mitleri ve efsaneleri incelemek.

TAR-4063 TÜRK DENİZCİLİK TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Çaka Bey'den Osmanlıya Türk denizciliğinin gelişimi; Tersane-i Amire'nin kuruluşu ve II. Mehmet'ten I. Selim'e tersanelerin gelişmesi; Osmanlı-Venedik/Ceneviz mücadelesi; Osmanlı Devletinin Akdeniz hâkimiyetini ele geçirmesi; Piri Reis, Barbaros Hayrettin Paşa ve Osmanlı denizciliğinin zirvesi; Preveze zaferi ve İnebahtı yenilgisi; Osmanlı denizciliğinin gerilemesi; Osmanlı'da kullanılan gemi tipleri, Rusya'nın Karadeniz'e çıkması; liman şehirleri, Akdeniz ticareti ve Boğazlar; Boğazlar meselesinin ortaya çıkışı; Bahriye Nezaretinin kuruluşu ve Osmanlı donanmasının modernleşme çabaları incelenecektir.

TAR-4065 OSMANLI EĞİTİM TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Osmanlıda medreselerin kurulması, Osmanlı uleması ve bilim anlayışı, Enderun ve saray eğitimi, Osmanlı medreselerinde müfredat, Osmanlı medreseleri ve felsefe; şerh ve haşiye geleneği, sıbyan mektepleri, tekke ve zaviyeler, medreselerin gerilemesi, Batılı eğitim kurumlarının Osmanlıya girişi, askeri okulların kurulması, rüşdiye, idadi ve muallim mektepleri, ihtisas mekteplerinin açılması, Encümen-i Daniş, Mülkiye Mektebi, Mekteb-i Sultani ve Darülfünununun açılması, 1869 Maarif Nizamnamesi, II. Abdülhamid ve Osmanlı eğitimi, Osmanlıda Gayrimüslim mektepleri ve misyoner okulları.

TAR-4067 OSMANLI MERKEZ TEŞKİLATI 3 0 3 5 SEÇMELİ

II. Mahmut'la başlayan merkezi yönetimi güçlendirme çabaları çerçevesinde, öncelikle Dahiliye, Hariciye, Divân-ı Deâvî, Maliye ve Evkaf Nezâretleri ve bu nezaretlere bağlı olan meclislerin idari yapısı, görevleri, ayrıca Tanzimat dönemi boyunca gerek Tanzimat reformlarının hazırlanması ve gerekse de uygulanmasında büyük katkı sağlayan merkezi meclislerden Meclis-i Vala-yı Ahkam-ı Adliye, Meclis-i Tanzimat, Şura-yı Devlet ve Divan-ı Ahkam-ı Adliye'nin kuruluş gerekçeleri ile idari yapıları, görevleri ve faaliyetleri dönemin siyasi gelişmeleriyle de bağlantılı olarak incelenecektir.

TAR-4069 OSMANLILARDA SOSYAL YAPI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Osmanlı dünyasının sosyal ve kültürel atmosferi; Osmanlı resmi ideolojisini besleyen kaynaklar ve hâkimiyet anlayışı; Osmanlı Devletinde din-devlet ve yönetici-reaya ilişkisi, tebaa anlayışı; sosyal tabakalaşma ve toplumsal sınıflar, din ve tasavvuf kültürü; Vakıfların sosyal fonksiyonu, Müslim-Gayrimüslim münasebetleri, Osmanlı millet sistemi, Osmanlı şehir kültürü, iskan ve yerleşme özellikleri, sosyal, ekonomik ve ticari hayat ve gündelik yaşam incelenecektir.

TAR-4071 ARŞİV BELGELERİ ÜZERİNDE ÇALIŞMALAR III 3 0 3 5 SEÇMELİ

Divânî, Sülûs, Nesih ve Talik yazı türlerinin harflerinin tanıtılması, belge örnekleriyle desteklenip okuma yapılması. Arşivlerde bulunan defterler (Mühimme Defterleri, Ahkâm Defterleri, Maliyeden Müdevver Defterler, Tapu Tahrîr, Temettuat Defterleri) ve Şer'iyeye Sicilleri hakkında bilgi verilmesi. Çeşitli örnek belgelerin incelenmesi ve okunması. Arşiv belgelerinin tarih araştırmalarında nasıl kullanılacağı.

TAR-4073 SİYASAL DÜŞÜNCELER TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Erken Modern dönemden başlayarak 21.yüzyıla kadar geçen sürede görülen siyasal düşünce akımları ve siyasal düşün adamları ele alınacaktır. Bu çerçevede aydınlanmanın etkileri, milliyetçilik, liberalizm, sosyalizm, muhafazakârlık, pozitivism, revizyonizm, fazişm, nasyonal sosyalizm, sosyal demokrasi işlenecektir.

TAR-4075 OSMANLI İKTİSAT TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Bu derste Osmanlı iktisat düşüncesinin temel ilkeleri, Osmanlı iktisadi yapısı ve evrimi ve Klasik dönemden Birinci Dünya Savaşı sonuna kadar Osmanlı Devletinin ekonomik tarihi incelenecektir.

TAR-4077 OSMANLILARDA ANAYASAL GELİŞMELER 3 0 3 5 SEÇMELİ

Aydınlanma çağı ve Fransız ihtilali sonrası Dünyada mutlak yönetimlerin gerilemesi; anayasal gelişmelerin ortaya çıkması ve bunun Osmanlı Devleti üzerindeki yansımaları bağlamında Sened-i İttifak, Tanzimat Fermanı; 1876 Kanun-ı Esasisi ile II. Meşrutiyet Döneminde anayasal gelişmeler incelenecektir.

TAR-4079 CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI I 3 0 3 5 SEÇMELİ

Atatürk döneminde izlenen dış politikadaki temel ilkeler ile Türkiye'nin karşılaştığı sorunların ele alınması.

TAR-4081 CUMHURİYET DÖNEMİ DÜŞÜNCE HAYATI I 3 0 3 5 SEÇMELİ

II. Meşrutiyetten Cumhuriyete Türkiye'de düşünce hayatı ve fikir adamları ele alınacaktır. Özellikle döneme damgasını vuran, siyasetçi, edebiyatçı, tarihçi, sosyolog gibi fikir ve düşünce adamlarının dönemi şekillendiren fikirleri ve bu fikirler üzerinde yaşanan tartışmalardan hareketle Cumhuriyet düşünsel alt yapısı anlaşılmaya çalışılacaktır. Başta Modern Türkiye'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere yakın mesai arkadaşları ve dönemin aydınlarının ortaya koydukları fikirler ve fikir hareketleri, eserleri üzerinden tartışılacak ve öğrencilerin bu konularda bilgi sahibi olmaları sağlanacaktır. Bu ders, Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümüne kadar olan dönemi kapsamaktadır.

TAR-4083 CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK KÜLTÜR TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Cumhuriyet döneminde yapılan reformlar ve kültürel gelişim, gelenek ve modernite, şehir kültürü, aydınlar ve halk kültürü, eğitim, mimari, sanat ve edebiyat alanındaki gelişmeler.

TAR-4085 CUMHURİYET DÖNEMİ BASIN HAYATI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Milli Mücadele sırasında İstanbul ve Anadolu basını, cumhuriyetin ilanı ve basın, Atatürk döneminde çıkarılan basın kanunu, İsmet İnönü döneminde basın, çok partili yaşama geçiş ve sonrasında Türk basını, 1961 Anayasası ve basın hayatına etkisi, 1980'den sonra basın hayatını kapsamaktadır.

TAR-4087 CUMHURİYET DÖNEMİNDE SOSYAL YAŞAM 3 0 3 5 SEÇMELİ

Cumhuriyetin devraldığı sosyal yapı, Türk modernleşmesinde gelenek-modernizm mücadelesi; ulus devletinin inşası ve Atatürk'ün toplum tasavvuru; laiklik ve sosyal yaşamın yeniden düzenlenmesi; Modern Türkiye'de uygulanan sosyal politikalar, toplumsal gruplar, gündelik hayat, halk kültürü ve Türk toplumunun modernizme bakışı.

TAR-4089 TÜRK İSTİKLAL HARBİ ASKERİ SAFAHATI I 3 0 3 5 SEÇMELİ

Türk Kurtuluş Savaşı'nın askeri boyutunu, ana kaynaklar üzerinden öğrenmektir.

TAR-4091 TÜRKİYEDE NÜFUS VE GÖÇ POLİTİKASI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Türkiye'de yürütülen nüfus ve göç politikalarının toplumsal, ekonomik ve manevi etkileri hakkındadır.

VIII. YARIYIL

DERSİN KODU VE ADI T U K E NİTELİK

TAR-4050 TÜRK DEMOKRASİ TARİHİ II 3 0 3 5 ZORUNLU

1950 yılından itibaren, günümüze kadar Türk demokrasi tarihindeki gelişmeler, siyasal partiler, seçimler ve müdahaleler ele alınacaktır.

TAR-4052 OSMANLI DEVLETİNDE YENİLİK HAREKETLERİ II (1839-1918)

3 0 3 5 ZORUNLU

Tanzimat Fermanından I. Dünya Savaşının sonuna kadar Modernleşme ve Batılılaşma sürecinde Osmanlı Devleti'nde hukuk, idare, siyaset, askerlik, ekonomi, eğitim ve kültür vs. alanlarda yapılan yenilikler incelenecektir: Tanzimat Fermanının ilanı, Tanzimatın getirdiği yenilikler ve eşitlik kavramı; Tanzimatın uygulanması ve sosyal tepkileri, Islahat Fermanının ilanı, eşitlik kavramı ve vatandaşlık anlayışının gelişmesi, Osmanlı reform hareketleri ve Gayrimüslimler, millet nizamnameleri, Yeni Osmanlılar ve muhalefet olgusu, Kanun-u Esasi, II. Abdülhamit döneminde ordu, bürokrasi, eğitim ve muhalefet; Jöntürkler, İttihat ve Terakki ve anayasal talepler; II. Meşrutiyetin ilanı; İttihat ve Terakki ve II. Meşrutiyet döneminde yapılan reformlar.

TAR-4054 ESKİ İRAN TARİHİ

3 0 3 5 SEÇMELİ

İran'da ilk uygarlıkların ortaya çıkması, Med ve Pers devletlerinin kurulmaları. Pers devletinin Batıya doğru genişlemesi ve Pers hakimiyetinde Anadolu. Pers-Yunan savaşları, İskender'in İran seferi ve sonuçları. İskender sonrasında İran, Part devletinin kurulması. Part devleti ve Part-Roma ilişkileri.

TAR-4056 ROMA TARİHİ KAYNAKLARI

3 0 3 5 SEÇMELİ

Roma tarihi hakkında bilimsel araştırma yapmak için ana kaynaklarını ve araştırma eserlerinin hangileri olduğunu öğrenmek.

TAR-4058 GEÇ ANTİKÇAĞ

3 0 3 5 SEÇMELİ

Geç Antikçağda dünya tarihini derinden etkileyen siyasi ve kültürel ve dini olaylar.

TAR-4060 ESKİÇAĞDA KARADENİZ-HAZAR BÖLGESİ

3 0 3 5 SEÇMELİ

Eskiçağ'da Karadeniz'in ve Hazar'ın kuzeyindeki bozkırlarda yaşayan halkların tarihini incelemek.

TAR-4062 OSMANLI KENTLERİ

3 0 3 5 SEÇMELİ

İslam ve Bizans şehir kültürünün Osmanlı şehri üzerindeki yansımaları, Osmanlı kentlerinin idari, sosyo-ekonomik ve kültürel yapısı, kentlerin idari, askeri ve adli yöneticileri, kentlerin işesi, vakıf kurumu ve Osmanlı şehir kültürü, Osmanlı mahallesi; Osmanlıda ev ve mesken kültürü, Osmanlı kentlerinin mimari özellikleri, Müslim-Gayrimüslim ilişkileri ve gündelik hayat, Osmanlı Çarşısı, esnaf ve zanaat örgütleri (lonca teşkilatı) ve ticari hayat; liman kentleri, modern şehirciliğin girişi ve belediyecilik; insan-şehir ve medeniyet ilişkisi incelenecektir.

TAR-4064 OSMANLI HUKUK TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Bu derste Osmanlı Devleti'nin hukuk ve adalet anlayışının kökenleri, Osmanlı Devletinde adli teşkilat, şer'î ve örfî hukuk, Hanefî fihkî ve Osmanlı fetva koleksiyonları, çok hukukluluk ve Tanzimat'tan sonra Osmanlı hukukunda Batılılaşma süreci incelenecektir.

TAR-4066 OSMANLI TAŞRA TEŞKİLATI 3 0 3 5 SEÇMELİ

II. Mahmud dönemiyle başlayan süreçte, taşrada görev alan yöneticiler ve Muhtarlık Teşkilatının kuruluşu, Tanzimat Fermanı sonrasında yerel yönetimin başlangıcını teşkil etmiş olan Muhassıllık ve Muhassıllık Meclislerinin kuruluşu, görevleri ve kaldırılış süreci, 1842 yılından itibaren Eyalet ve Sancaklarda kurulmaya başlanan Büyük ve Küçük Meclislerin yapısı, görevleri, seçim usulleri, 1864 ve 1871 Vilayet Nizamnameleri ile bu nizamnameler çerçevesinde oluşturulan İdare Meclislerinin fonksiyonları ele alınarak, tüm bu gelişmelerin parlamenter geleneğin oluşumuna katkısı irdelenecektir. Ayrıca taşra şehirlerindeki idari yapı, görev alan memurlar, vergi, askerlik, yollar ve ticaret 19. yüzyılın ikinci yarısındaki değişimler çerçevesinde anlatılacaktır.

TAR-4068 GENEL BRİTANYA TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Bu ders genel hatlarıyla İngiltere, İskoçya ve Galler'i kapsayan Britanya adasının Roma fethinden I. Dünya savaşına kadar uzanan tarihini ele almaktadır.

TAR-4070 ARŞİV BELGELERİ ÜZERİNDE ÇALIŞMALAR IV 3 0 3 5 SEÇMELİ

Divânî, Sülûs, Nesih ve Talik yazı türlerinin harflerinin tanıtılması, belge örnekleriyle desteklenip okuma yapılması. Arşivlerde bulunan defterler (Mühimme Defterleri, Ahkâm Defterleri, Maliyeden Müdevver Defterler, Tapu Tahrîr, Temettuat Defterleri) ve Şer'iyeye Sicilleri hakkında bilgi verilmesi. Çeşitli örnek belgelerin incelenmesi ve okunması. Arşiv belgelerinin tarih araştırmalarında nasıl kullanılacağı.

TAR-4072 CUMHURİYET DÖNEMİ EĞİTİM TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Cumhuriyet dönemi eğitiminin temel nitelikleri, modern devletin oluşma sürecinde milli nitelikli laik bir eğitim sisteminin kurulması ve bu noktada Tevhid-i Tedrisat başta olmak üzere eğitim alanında yapılan inkılapların değerlendirilmesi. Eğitim sisteminin temeli olarak okullaşma ve öğretmen yetiştirme politikaları ile İlk ve Orta öğretimin yeniden düzenlenmesi ve karma okullar, Harf inkılabı, Üniversite reformu, Halk Evleri ve Millet Mekteplerinin kurulması ve okuma-yazma seferberliği, Köy Enstitülerinin açılması, Çok partili hayata geçişten günümüze eğitim politikaları ve eğitim kurumlarında yapılan yeni düzenlenmeler.

TAR-4074 CUMHURİYET DÖNEMİ İKTİSAT TARİHİ 3 0 3 5 SEÇMELİ

Lozan Konferansı görüşmeleri sırasında ekonomik ve mali konulardaki tartışmalardan başlanarak İzmir İktisat Kongresi, Chester projesi gibi konular ele alınacak; Cumhuriyetin ilanından 1929'a kadarki ekonomik politikalar değerlendirilecek ve 1929 Dünya Ekonomik Buhranının başlaması ile Türkiye'de alınan tedbirler anlatılacaktır. Daha sonra II. Dünya Savaşı, savaş sonrası, Yeni Dünya Düzeni çerçevesindeki ekonomik politikalar ele alınacak; 1960-1980 ve 1980'den günümüze izlenen ekonomik politikaların uygulamaları ve etkileri anlatılacaktır.

TAR-4076 CUMHURİYET DÖNEMİ KENTLEŞME POLİTİKALARI 3 0 3 5 SEÇMELİ

Kent kavramı ve kentleşmenin tanımı, Osmanlı'dan Cumhuriyete Türk şehirleri, Cumhuriyet döneminde Türkiye'de nüfus, iskân ve kentleşme politikaları ve şehirleşme olgusu, kentleşmenin gelişimi açısından önemli bir faktör olarak köyden kente göç hareketinin sebepleri ve kentleşme sürecine etkileri, modern Türkiye'de şehir kültürü ve merkez-çevre ilişkileri.

TAR-4078 CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI II 3 0 3 5 SEÇMELİ

Atatürk'ün ölümünden sonra Türkiye'nin izlediği dış politika ilkeleri, II. Dünya Savaşı ve Türkiye, tarafsız kalma çabaları, NATO'ya giriş ve Avrupa Birliği sürecinde Türkiye.

TAR-4080 CUMHURİYET DÖNEMİ DÜŞÜNCE HAYATI II 3 0 3 5 SEÇMELİ

Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünden günümüze kadar geçen süreçte, Türk düşünce hayatına yön veren, aydın ve düşünürlerin ortaya koydukları fikirler ve eserleri karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. Çok partili hayata geçişten itibaren Türkiye'de siyaset düşüncesi, toplumsal gruplar, sendikalar ve sivil toplum örgütleri; siyasal partiler ve bu partilerin savunduğu ilkeler öğrencilere ayrıntılı olarak aktarılacaktır. Bu dersin kapsamında dönemin fikir adamlarının kaleme aldıkları kitap ve makalelerin yanı sıra ulusal basın da taranarak, öğrencilerin konu hakkında etraflıca bilgi sahibi olmaları sağlanacaktır.

TAR-4082 ULUSLARARASI KURULUŞLAR VE TÜRKİYE 3 0 3 5 SEÇMELİ

Dünyada özellikle 20.yüzyıldan itibaren ülkelerin çeşitli konularda işbirliği yapmaları gerektiğini ortaya çıkardı. Bu bağlamda 20.yüzyılın başlarından itibaren pek çok uluslararası kuruluşlar oluştu. Türkiye de bu kuruluşların önemli bir kısmının kurucusu veya üyesi olarak bu işbirliğinin içerisinde yer almaktadır. Ders bu kuruluşları ve Türkiye ile ilişkilerini ele almaktadır.

TAR-4084 YAKIN DÖNEM TÜRKİYE TARİHİ (1960 VE SONRASI) 3 0 3 5 SEÇMELİ

Türkiye Cumhuriyeti'nde 1960 yılı sonrasında yaşanan sosyal, siyasi, ekonomik gelişmelerin incelenmesi. Dönem içerisinde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar hakkında bilgi sahibi olunması.

Türkiye’de Anayasa çalışmaları Batıdan yaklaşık yüz yıl sonra ortaya çıkmıştır. Modern bir Anayasaya ise Cumhuriyetle kavuşulabilmiştir. Ancak Türkiye’deki siyasal, toplumsal, kültürel ve askeri gelişmeler Anayasa süreçlerini derinden etkilemiş ve günümüzde sivil bir Anayasa yapılması tartışmalarını da başlatmıştır. Bu derste tarihsel açıdan Anayasaların hazırlanma süreçleri ve yapılan tartışmalar Anayasa metinleri ile birlikte ele alınarak anlatılacaktır.

Türk Kurtuluş Savaşı’nın askeri boyutunu, ana kaynaklar üzerinden öğrenmektir.